

OECD teaduse, tehnoloogia ja tööstuse tulemustabel 2013

Eestikeelne kokkuvõte

Tingituna maailmas valdavalt keskpäraseks jäänud majanduskasvust on uute majanduskasvuallikate soodustamisest saanud üleilmne poliitikaprioriteet. Teadus, tehnoloogia, uuendustegevus ja ettevõtlus, millega edendatakse nii konkurentsivõimet, töövõiljakust kui ka töökohtade loomist, kujutavad olulist vahendit jätkusuutliku majanduskasvu ergutamiseks.

Selles Scoreboardi raportis esitatud 260 teaduse, tehnoloogia, uuendustegevuse ja tööstuse tulemuslikkuse näitajast ilmneb, millised on OECD liikmesriikide ja olulisemate OECD-väliste riikide majandustulemused eri valdkondades. STI Scoreboard aitab valitsustel kujundada mõjusamat ja tõhusamat poliitikat ning jälgida edenemist soovitud eesmärkide suunas. Allpool on toodud mõned 2013. aasta Scoreboardi olulisematest järeldustest.

Uuendustegevusse investeerimine – suuresti teadus- ja arendustegevust toetavate meetmete kaudu – on ikka veel esmatähtis.

2012. aastal investeerisid OECD liikmesriikide valitsused keskmiselt 0,8% SKT-st teadus- ja arendustegevuse otserahastamiseks koduriigis või välismaal; Korea ja Soome investeerisid üle 1%. Samuti toetab praegu 34-st OECD liikmesriigist 27 ning hulk OECD-väliseid riike ettevõtete teadus- ja arendustegevust kaudselt maksusoodustuste teel. 2011. aastal pakkusid Vene Föderatsioon, Korea, Prantsusmaa ja Sloveenia protsendina SKT-st enim kombineeritud tuge ettevõtete teadus- ja arendustegevuseks. Kanadas ja Austraalias ületas ettevõtete teadus- ja arendustegevuse kaudne rahastamine otserahastamise viis korda. Teadus- ja arendustegevuse maksukrediidi väärtus oli USA-s 8,3 miljardit USA dollarit; järgnesid Prantsusmaa ja Hiina. Uued hinnangud osutavad, et ettevõtte jaoks on teadus- ja arendustegevusse investeerimise kulu selle suurusest, asukohast ning bilansist. 2013. aastal on Austraalia, Kanada, Prantsusmaa, Korea, Holland ja Portugal heldemad VKE-de vastu.

Noorte hoogsate ettevõtete panus töökohtade loomisesse on varem arvatust suurem.

Aastail 2008–2011 langes summaarne tööhõive OECD piirkonnas 2% ehk 9 miljoni inimese võrra, sellest kaks kolmandikku Ameerika Ühendriikides. Suurima löögi said tootmis- ja ehitusvaldkond (kaotades keskmiselt vastavalt 32% ja 25%), kuid kannatasid ka infotööstusvaldkonnad – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tööstus, kirjastamine ning telekommunikatsiooniteenused. Paljude OECD liikmesriikide puhul jätkus tööhõive oluline kadu veel pikalt pärast 2012. aasta algust, kusjuures mõju kõrgema kvalifikatsiooniga juhtivtöötajatele oli sama suur kui madalama kvalifikatsiooniga töötajatele. Kriisi ajal kajastas enamikus riikides enamik kadunud töökohti küpsetes ettevõtetes toimunud saneerimist; noortes ettevõtetes (viis aastat vanad või uuemad) jäi aga töökohtade arvu summaarne kasv positiivseks. Alla 50 töötajaga noored ettevõtted pakuvad tööd ligikaudu vaid 11%-le, ent üldjuhul luuakse seal kokku rohkem kui 33% kõikidest uutest ettevõtlussektori töökohtadest; töökohtadest kaob noortes ettevõtetes ligikaudu 17%.

Kaubanduslik lisandväärtus näitab kaubandussuhteid uues valguses.

OECD-WTO kaubandusliku lisandväärtuse (TiVA, Trade in Value Added) näitajatest ilmneb, et riigid on muutunud sõltuvamaks impordist suuremast arvust riikidest selleks, et säilitada või parandada oma eksporditulemusi. Näiteks Hiinas suurenes aastail 1995–2009 brutoeksport umbes 12 korda – jooksevhindades peaaegu 1300 miljardi USA dollarini; ekspordi lisandväärtussisu väliskaubandusest peaaegu kolmekordistus – rohkem kui 30%-ni ning 20% ekspordi lisandväärtusest tuli OECD liikmesriikidest, sealjuures pool sellest Jaapanist ning Koreast.

Töökohad püsivad välistarbijate toel.

Riikide vastastikuse sõltuvuse kasvades püsivad ühe riigi tarbijate toel väärtusahelas kõrgemal asuvate riikide töökohad. 2008. aastal püsis välisnõudluse toel 20–45% ettevõtlussektori töökohtadest Euroopa riikidest ja 20% töökohtadest Hiinas. Osakaal on väiksem Jaapanis ja Ameerika Ühendriikides tingituna nende suhtelisest suurusel ning väiksest sõltuvusest ekspordist-impordist. Sellest olenemata osutavad esialgsed hinnangud, et 10 miljonit USA äri sektori töökohta püsis 2008. aastal välistarbijate toel, kusjuures Ida- ja Kagu-Aasia tarbijate toel püsis 2 miljonit Ameerika töökohta.

Arenevad riigid etendavad üha suuremat osa teaduses ja uuendustegevuses.

Üleilmsete teadusuuringute vallas on uute osalejate esilekerkimine muutnud üleilmsete koostöövõrkude ülesehitust. 2011. aastal oli Hiina suuruselt teine teadus- ja arendustegevuse elluviija pärast Ameerika Ühendriike, edestades Jaapanit, Saksamaad ning Koread. Samuti oli see suuruselt teine teadustööde avaldaja, ehkki kvaliteedi suhtes korrigeeritud teadustulemuste (enim tsiteeritud artiklite) poolest jääb see enamikust OECD liikmesriikidest maha. Hiina oli kaasatud rohkem kui 74 000 teaduskoostööprojekti 2011. aastal, samas kui 1998. aastal oli see näitaja ainult 9000. Selle aja jooksul suurenes USA-s asuvate teadusasutustega koos avaldatud Hiina tööde arv 2000-lt rohkem kui 22 000-le. Ameerika Ühendriigid on endiselt rahvusvahelise teadusvõrgu kese, osaledes 2011. aastal peaaegu 15%-s kõikidest retsenseeritud teadusväljaannetes dokumenteeritud teaduskoostööprojektidest.

Ülikoolide tulipunktid on endiselt koondunud üksikutesse paikkondadesse.

Aastail 2007–2011 asusid maailma 50 suurima suhtelise mõjuga ülikooli geograafiliselt väga lähestikku, ent veidi enam hajali kui aastail 2003–2009. Kokkuvõttes asub 34 juhtivast 50-st Ameerika Ühendriikides. Ülejäänud asuvad Euroopas ja esimest korda on kaks väljaspool OECD piirkonda, Hiina Taipei. Ühendkuningriik on teine, kusjuures konkreetset tugevad küljed on arstiteadus ja ühiskonnateadused. Ainevaldkonniti on märkimisväärsed erinevusi, kusjuures USA-s asuvad ülikoolid on suurema tõenäosusega väga tugevad biokeemia, informaatika, neuroteadus ja psühholoogia alal. OECD-välistes riikides (eriti Aasias) asuvad ülikoolid etendavad suhteliselt silmapaistvat osa keemiatööstus-, energeetika- ja veterinaaruuringutes.

Teadlased on üha liikuvamad.

Teadlaste liikuvus ja teadusasutustevaheline koostöö on suurenemas. Uue näitajaga jälgitakse muutusi teadusajakirjades töid avaldavate teadlaste kuuluvuses. Riiki sisenevate ja riigist lahkuvate teadlaste rahvusvahelistest kahepoolsetest voogudest käib üheksa suuremat läbi Ameerika Ühendriikide. Ehkki summaarne sissevool USA-sse ületab väljavoolu, liigub rohkem Ameerika Ühendriikides tööde avaldamist alustavaid teadlasi teadusasutustesse Hiinas ja Koreas kui vastupidi. Ühendkuningriik on ühenduste arvukuse poolest teine riik. Nendel teadlastel, kelle kuuluvus teadusasutustesse muutub piiriülel, on keskmiselt peaaegu 20% suurem mõju teadustegevusele kui neil, kes ei kolinud kunagi välismaale. Selliste jääjate tulemuslikkuse tõstmine rahvusvaheliselt liikuvate teadlaste (lahkujate ja naasjate) tasemele võimaldaks paljudel riikidel jõuda järele teadusuuringute vallas juhtivatele riikidele.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglisi- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2013), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2013-en